ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

577Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, 22.3.2023 - 23.3.2023

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Σχέδιο δράσης για τη νεολαία (YAP) στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ 2022-2027»

(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2023/C 184/02)

Εισηγητής: ο κ. **Michael McLOUGHLIN**

Συνεισηγήτρια: η κ. **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Απόφαση της συνόδου ολομέλειας	22.9.2022
Νομική βάση	Άρθρο 52 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού
	Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας
Αρμόδιο τμήμα	Εξωτερικές σχέσεις
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	6.3.2023
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	22.3.2023
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	577
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	
(υπέρ/κατά/αποχές)	157/0/1

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1. Μολονότι εκφράζει την ικανοποίησή της για το σχέδιο δράσης για τη νεολαία στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) επισημαίνει ότι ενδέχεται να υπάρξουν προκλήσεις κατά την ανάπτυξη και την υλοποίηση, οι οποίες θα χρειαστούν παρακολούθηση και εποπτεία. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την επιθυμία της να συμμετάσχει ενεργά στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία.

1.2. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η εμπειρογνωσία και η εμπειρία των οργανώσεων για τη νεολαία στην ΕΕ, καθώς και σε όλο τον κόσμο, αποτελούν σημαντική συνεισφορά στην υλοποίηση του σχεδίου, τόσο για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και για τις Αντιπροσωπείες της ΕΕ. Θεωρεί επίσης ότι όλο το προσωπικό της ΕΕ που εργάζεται με νέους θα πρέπει να έχει βασικές ικανότητες σε θέματα όπως οι φιλικοί προς τους νέους χώροι, οι δεξιότητες διαβούλευσης και οι μέθοδοι εργασίας των νέων.

1.3. Η ΕΟΚΕ θα ήθελε να δίνεται, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης, διαρκής προσοχή στην πιο περιθωριοποιημένη νεολαία, συμπεριλαμβανομένων των νέων με αναπηρία, και όλο το έργο των ιθυνόντων να συμπληρώνεται από ισότιμη επικέντρωση στην παροχή στήριξης στους νέους των τοπικών κοινοτήτων σε επίπεδο βάσης. Οι διαδικασίες ηγεσίας και συμμετοχής θα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να διασφαλίζουν συμμετοχή της βάσης και διαδικασίες από κάτω προς τα πάνω για τη διαμόρφωση ηγετών που στηρίζονται στην καθημερινή ζωή.

1.4. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η συλλογή δεδομένων και η παρακολούθηση αποτελούν βασική πρόκληση για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη νεολαία, και ότι θα πρέπει να πραγματοποιείται τακτική υποβολή εκθέσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), τους σχετικούς χρηματοδοτούμενους οργανισμούς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ), σύμφωνα με τη χαρτογράφηση και την ανάλυση των κενών των διεθνών δεδομένων για τη νεολαία που ανέλαβε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ([1]).

1.5. Η ΕΟΚΕ επικροτεί και ενθαρρύνει τη σύνδεση με το έργο των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και των υπηρεσιών τους στον τομέα αυτόν, ιδίως όσον αφορά το θεματολόγιο για τη νεολαία, την ειρήνη και την ασφάλεια, καθώς και κάθε συνέργεια με την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

1.6. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι οι πρωταρχικές πολιτικές της ΕΕ για τη νεολαία, όπως το Erasmus+ και οι εγγυήσεις για τη νεολαία μπορούν να αποδειχτούν χρήσιμες για το έργο στους τομείς της συμμετοχής των νέων και των πολιτικών για τη νεολαία. Κατά την αξιοποίηση αυτών των δομών, απαιτείται προσοχή στην ανεξαρτησία των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων και σε θέματα όπως οι θεωρήσεις και οι γλώσσες.

1.7. Η ΕΟΚΕ συνιστά στο Συμβούλιο της ΕΕ να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ να καταρτίσουν δικά τους σχέδια τα οποία να εστιάζουν σε παρόμοια ζητήματα, όπως το σχέδιο δράσης για τη νεολαία και η συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, ιδίως με τις οργανώσεις νεολαίας. Επιπροσθέτως, οι υφιστάμενοι δεσμοί και οι εταιρικές σχέσεις της κοινωνίας των πολιτών μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των χωρών-στόχων θα πρέπει να αναπτυχθούν και να ενισχυθούν, ιδίως μεταξύ των οργανώσεων νεολαίας.

1.8. Η ΕΟΚΕ συνιστά επίσης να ενθαρρυνθούν οι χώρες-στόχοι και να τους παρασχεθούν τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να αποκτήσουν τις δικές τους απτές ειδικές πολιτικές για τη νεολαία και εθνικά συμβούλια νεολαίας ή κάτι αντίστοιχο. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θα πρέπει, κατά τη στήριξη των χωρών-στόχων, να καθοδηγείται από τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

1.9. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να συνδεθεί το σχέδιο δράσης για τη νεολαία με το ευρωπαϊκό έτος Δεξιοτήτων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το έργο αυτό αποτελεί προτεραιότητα στις χώρες εταίρους.

1.10. Η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι οι δραστηριότητες που εστιάζουν στην εκπαίδευση θα πρέπει να επικεντρώνονται στην ισότητα, ιδίως στην προστασία των νεαρών κοριτσιών, καθώς και ότι οι στρατηγικές θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συμμετοχή όσων παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δυσκολία προσέγγισης. Όλες οι ευκαιρίες για υποτροφίες θα πρέπει να είναι ανοικτές, διαφανείς και να περιλαμβάνουν μελετημένες μεθόδους για την ενθάρρυνση όσων παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δυσκολία προσέγγισης.

1.11. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ακράδαντα ότι θα πρέπει να προωθηθεί η συμμετοχή στα κοινά με όλες τις ΟΚΠ, όπως ομάδες νέων, συνδικαλιστικές οργανώσεις και ομάδες νέων επιχειρηματιών.

1.12. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να εξεταστεί ο αντίκτυπος της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ στους νέους ανθρώπους και η σύνδεσή της με εκείνους, ιδίως στο πλαίσιο των κεφαλαίων σχετικά με το εμπόριο και τη βιωσιμότητα και των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ).

1.13. Η ΕΟΚΕ συνιστά να αναπτυχθούν ειδικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας σε επίπεδο κοινότητας για τους νέους και στόχοι τόσο για αριθμητικά αποτελέσματα όσο και για ποιοτικές βελτιώσεις της ψυχικής υγείας, όσον αφορά την εργασία με νέους στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης, σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

1.14. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η καταπολέμηση της παιδικής εργασίας θα πρέπει να αποτελέσει σημαντικό μέρος του σχεδίου δράσης για τη νεολαία, ούτως ώστε η παιδική εργασία να αποτελέσει επιτέλους παρελθόν στον 21ο αιώνα.

2. **Γενικές πληροφορίες: συναφείς δραστηριότητες της ΕΟΚΕ**

2.1. Τον Οκτώβριο του 2018, η ΕΟΚΕ ενέκρινε τη γνωμοδότησή της σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία ([2]), επισημαίνοντας την ανάγκη για μια διατομεακή προσέγγιση των νέων και την ανάγκη για περισσότερη προσοχή στην απασχόληση, την ψυχική υγεία, την ισότητα και την εκπαίδευση. Επισημαίνεται επίσης η σημασία των πολιτικών εξωτερικής δράσης της ΕΕ στο πλαίσιο αυτό.

([1]) Kalantaryan, S., McMahon, S. και Ueffing, P., Youth in external action (Η νεολαία στην εξωτερική δράση), JRC130554, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2022.

([2]) ΕΕ C 62 της 15.2.2019, σ. 142.

2.2. Τον Σεπτέμβριο του 2020, η ΕΟΚΕ ενέκρινε τη γνωμοδότηση με θέμα «Προς μια διαρθρωμένη συμμετοχή των νέων όσον αφορά το κλίμα και τη βιωσιμότητα στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων της ΕΕ» ([3]). Ζήτησε επίσης να διοργανωθούν στρογγυλές τράπεζες νέων για το κλίμα και τη βιωσιμότητα, να συμπεριληφθεί ένας εκπρόσωπος των νέων στην επίσημη αντιπροσωπεία της ΕΕ στις συνεδριάσεις της διάσκεψης των μερών της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC COP), καθώς και να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις των νέων στις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ σχετικά με το κλίμα και τη βιωσιμότητα.

2.3. Με τη γνωμοδότηση με θέμα «Η πολιτική για τη νεολαία στα Δυτικά Βαλκάνια ως μέρος του θεματολογίου καινοτομίας για τα Δυτικά Βαλκάνια» ([4]) που εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2022, η ΕΟΚΕ κάλεσε τις κυβερνήσεις των Δυτικών Βαλκανίων να βασιστούν σε βασικά έγγραφα πολιτικής της ΕΕ για τη νεολαία και να επενδύσουν περαιτέρω σε εμπεριστατωμένες πολιτικές για τη νεολαία που θα δίνουν απαντήσεις στα ζητούμενα της προόδου της νεολαίας, διασφαλίζοντας επαρκείς και διαφανείς κατανομές κονδυλίων του προϋπολογισμού.

2.4. Η ΕΟΚΕ βρίσκεται στην ιδανική θέση για να διευκολύνει τη συνεργασία με τα δίκτυα νεολαίας. Συγκρότησε μια ομάδα συντονισμού για το ευρωπαϊκό έτος Νεολαίας, η οποία έλαβε εντολή να ενισχύσει τη συνεργασία με τις οργανώσεις νεολαίας και τους νέους ανθρώπους κατά τη διάρκεια και πέραν του ευρωπαϊκού έτους Νεολαίας, και να συνεργαστεί με άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τις ΟΚΠ, προκειμένου να εξασφαλίσει καλύτερη γενική ενσωμάτωση των νέων στις καθημερινές τους δραστηριότητες. Τον Σεπτέμβριο του 2022, η ΕΟΚΕ ενέκρινε τη γνωμοδότηση με τίτλο «Αξιολόγηση του αντικτύπου της ΕΕ από τη σκοπιά της νεολαίας» ([5]) και ζήτησε πιο διαρθρωμένη, ουσιαστική και στοχευμένη συμμετοχή των νέων.

3. **Γενικές παρατηρήσεις για το σχέδιο δράσης για τη νεολαία**

3.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί θερμά την κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Σχέδιο δράσης για τη νεολαία (YAP) στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ 2022–2027», η οποία αποτελεί σημαντικό βήμα στην εξωτερική δράση και την πολιτική για τη νεολαία, αναγνωρίζοντας τις πιθανές συνέργειες μεταξύ των δύο, οι οποίες έχουν καθυστερήσει πολύ. Επιπλέον, στο ευρωπαϊκό έτος Νεολαίας, αυτή η εξέλιξη καταδεικνύει επίσης ότι αναγνωρίζεται πως οι νέοι άνθρωποι και οι ζωές τους διαπερνούν όλους τους τομείς πολιτικής και ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε κάθε έργο πολιτικής και όχι μόνο στους «παραδοσιακούς» τομείς που σχετίζονται με τα νεαρά άτομα.

3.2. Ο πόλεμος στην Ουκρανία εξακολουθεί να έχει σοβαρό αντίκτυπο στους πολίτες, ιδίως στα παιδιά, τους εφήβους και τους νέους ανθρώπους. Το σχέδιο δράσης για τη νεολαία στην Ουκρανία, καθώς και σε άλλες περιοχές του κόσμου που πλήττονται από συγκρούσεις, θα πρέπει να επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των νέων, στη στήριξη της συμμετοχής των νέων στα κοινά και στην ενδυνάμωσή τους, ώστε να γίνουν φορείς αλλαγής στις κοινότητές τους, ιδίως ενόψει της ανάκαμψης μετά από σύγκρουση.

3.3. Η ανακοίνωση είναι επίσης προσαρμοσμένη στις συνθήκες μετά την πανδημία COVID-19, αναγνωρίζεται δε σε αυτήν ότι, κατά την εν λόγω κρίση, περισσότερο επλήγησαν οι νέοι, η εκπαίδευσή τους και η ελευθερία κινήσεών τους. Παρότι αναγνωρίζεται στην Ευρώπη, ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στους νέους ανά τον κόσμο έχει λάβει λιγότερη προσοχή, ιδίως στον αναπτυσσόμενο κόσμο και στα ασταθή κράτη.

3.4. Ουσιαστικά, στηρίζουμε την ιδέα ότι όλες οι εσωτερικές πολιτικές που σχετίζονται με τους νέους θα πρέπει να μπορούν να εκφράζονται στις εξωτερικές σχέσεις μας, ώστε να καταστεί δυνατή η διαμόρφωση ειδικών τοπικών/περιφερειακών πλαισίων στα οποία λαμβάνει χώρα η εξωτερική δράση. Υπό το πρίσμα αυτό, υποστηρίζουμε ότι η αξιολόγηση του αντικτύπου από τη σκοπιά της νεολαίας για τις πολιτικές της ΕΕ συνιστάται επίσης σε όσους εφαρμόζουν το σχέδιο δράσης για τη νεολαία.

3.5. Η ΕΟΚΕ επικροτεί επίσης το γεγονός ότι το σχέδιο δράσης για τη νεολαία βασίζεται στον Ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, τα οποία τονίζουν την ανάγκη για ισότιμη, πλήρη και ουσιαστική συμμετοχή των νέων στον δημόσιο και στον πολιτικό βίο. Οι νέοι —παρότι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των αλλαγών— εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται υπερβολικά συχνά, μολονότι απολαύουν θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ΕΟΚΕ αξιολογεί θετικά το σχέδιο δράσης για τη νεολαία για το υψηλό επίπεδο φιλοδοξίας του και τη σαφή του επικέντρωση στη δράση. Εκτιμά επίσης το γεγονός ότι στο σχέδιο δράσης για τη νεολαία αναγνωρίζονται οι διαγενεακές διαστάσεις των σύγχρονων παγκόσμιων προκλήσεων.

3.6. Η ανακοίνωση συγκεντρώνει όλο το σημαντικό έργο πολιτικής που σχετίζεται με τη νεολαία σε διάφορους τομείς. Στην υλοποίησή του, θα είναι σημαντικό να υπάρχει γενική εποπτεία, ιδίως λόγω των διαφόρων υπηρεσιών υλοποίησης και της πολυμορφίας των συναφών πολιτικών. Θα πρέπει επίσης να συμμετέχουν οι υπεύθυνοι για τη νεολαία και την εκπαίδευση, οι οργανώσεις νεολαίας και οι ίδιοι οι νέοι, καθώς και οι οργανισμοί παροχής βοήθειας και άλλοι εθνικοί φορείς των κρατών μελών της ΕΕ, οι χρηματοδοτούμενοι οργανισμοί και οι ΟΚΠ. Ομοίως, κατά την υλοποίηση θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες πηγές χρηματοδότησης, οι παράγοντες και οι δείκτες που εμπλέκονται. Γενικά, θα είναι πρόκληση, αλλά ένα αποτελεσματικό σύστημα εποπτείας θα είναι αποδοτικό και θα μπορούσε να αποτελέσει πρότυπο για την κοινή υλοποίηση πολιτικών.

([3]) ΕΕ C 429 της 11.12.2020, σ. 44.
([4]) ΕΕ C 443 της 22.11.2022, σ. 44.
([5]) ΕΕ C 486 της 21.12.2022, σ. 46.

3.7. Η συλλογή δεδομένων πρέπει να βελτιωθεί για τους νέους σχεδόν σε όλους τους τομείς εξωτερικής δράσης. Η ανάπτυξη του σχεδίου δράσης για τη νεολαία πρέπει να επικεντρωθεί σε αυτόν τον δύσκολο τομέα, όπως αναγνωρίζεται στη χαρτογράφηση και την ανάλυση των κενών των διεθνών δεδομένων για τη νεολαία που ανέλαβε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μπορεί να είναι δύσκολη η ανάλυση των αποτελεσμάτων και να γίνει διάκριση μεταξύ της ακριβούς συνεισφοράς κάθε συγκεκριμένου προγράμματος ή πρωτοβουλίας σε ένα αποτέλεσμα. Ως εκ τούτου, όλες οι παρεμβάσεις που αφορούν τους νέους χρειάζονται διαχρονική ανάλυση.

3.8. Η ΕΕ και όλα τα θεσμικά της όργανα θα πρέπει να συνεργαστούν με το Ηνωμένο Βασίλειο ώστε να διασφαλιστεί ότι το πνεύμα συνεργασίας και διαπολιτισμικής μάθησης και η εμπειρία που αποκτήθηκε από το πρόγραμμα Erasmus+ και από κάθε άλλη μορφή συνεργασίας δεν έχει χαθεί για τα νεαρά άτομα και τις οργανώσεις νεολαίας στη χώρα αυτή. Θα πρέπει να διερευνηθεί κάθε ευκαιρία για βελτιστοποίηση των δυνατοτήτων αποκατάστασης των σχέσεων με τις ΟΚΤ στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και για τη δημιουργία και την προώθηση νέων ([6]).

Ηγεσία και συμμετοχή

3.9. Το σχέδιο δράσης για τη νεολαία εστιάζει σε σημαντικό βαθμό στην ηγεσία και στη συμμετοχή. Αυτό επικροτείται και συνάδει απόλυτα με τις βέλτιστες πρακτικές στην εργασία με νέους. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ωστόσο ότι μια πολύ αναλυτική και διαβουλευτική προσέγγιση θα είναι απαραίτητη κατά την περαιτέρω ανάπτυξη μιας τέτοιας προσέγγισης στην εξωτερική δράση της ΕΕ. Ακόμα και εντός της ΕΕ και των κρατών μελών της, έχουμε, παρά τις έντονες προσπάθειες, πολύ δρόμο μπροστά μας όσον αφορά τη συμμετοχική πρακτική. Ο ηγετικός ρόλος των νέων προκύπτει γενικά από την καλή εργασία σε επίπεδο βάσης σε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον. Αυτό με τη σειρά του θα διαμορφώσει νέους ανθρώπους που μπορούν να εκφράσουν τη γνώμη τους, με βάση όμως τη σύνδεση με τους συνομηλίκους τους και την εμπειρία τους σχετικά με τοπικά ζητήματα όπως το περιβάλλον, οι μεταφορές, η εκπαίδευση, η ψυχική υγεία, η κοινωνική πρόνοια και πολλά άλλα. Το έργο αυτό διευκολύνεται συχνά από τις ΟΚΠ. Ελπίζουμε ότι τα θεματικά προγράμματα σχετικά με την κοινωνία των πολιτών και τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία μπορούν να επικεντρωθούν σε αυτές τις ανάγκες.

3.10. Πρέπει να εξασφαλιστεί συνεπώς μια σειρά από αλληλένδετους παράγοντες, προκειμένου να υπάρξει ορθή πρακτική σε αυτόν τον τομέα. Το πρόγραμμα Erasmus+ εξακολουθεί να επιδιώκει να δίνεται προτεραιότητα στους νέους που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, αναγνωρίζοντας στην ουσία ότι ένα κορυφαίο πρόγραμμα εξακολουθεί να έχει να κάνει πολλά σε αυτόν τον τομέα. Σε θέματα διαπροσωπικών επαφών και κινητικότητας, διοικητικές πτυχές όπως οι θεωρήσεις διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διασφάλιση μιας εμπειρίας χωρίς προβλήματα για τους συμμετέχοντες και, στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται κοινή προσέγγιση. Η εφαρμογή αυτών των προκλήσεων στις αναπτυσσόμενες χώρες, στα ασταθή κράτη ή ακόμα και στα ολοκληρωτικά κράτη θα εντείνει σαφώς τις προκλήσεις. Σε τελική ανάλυση, όλο το προβλεπόμενο έργο σχετικά με τη διοίκηση και τους συμμετέχοντες πρέπει να βασίζεται στην εμπειρία που αποκτάται σε επίπεδο βάσης και σε επίπεδο κοινότητας.

3.11. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί ώστε να μην αντιστρέψουμε τη διαδικασία και να μην εργαστούμε πρώτα με «ηγέτες», επειδή δεν υπάρχει καμία πραγματική δυναμική σε επίπεδο βάσης. Οι φορείς χρηματοδότησης και οι διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις δεν μπορούν να δημιουργήσουν αυτήν την ηγεσία, ενώ πρέπει να διασφαλιστούν ποιοτικοί δεσμοί σε επίπεδο βάσης. Ως εκ τούτου, χρειαζόμαστε διαφανείς διαδικασίες επιλογής, ανοικτές μεθόδους που δεν εισάγουν διακρίσεις, καθώς και διασφαλίσεις για την αποτροπή του κινδύνου επιρροής από κράτη και άλλους, ιδίως σε ασταθή κράτη. Η δέσμευση, η συμμετοχή και οι ηγετικές δεξιότητες είναι ζωτικής σημασίας και η προσέγγισή μας πρέπει να διαμορφώσει την υποδομή που θα την κάνει πραγματικότητα. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη μακροπρόθεσμη στήριξη των οργανώσεων νεολαίας και της κοινωνίας των πολιτών έναντι των βραχυπρόθεσμων προσεγγίσεων που βασίζονται σε σχέδια. Η συνεργασία με νέους που έχουν ηγετικό ρόλο χρειάζεται επίσης στρατηγικές για την αντιμετώπιση μιας διαρκώς μεταβαλλόμενης ομάδας που είναι παροδική, αναπτύσσεται και εξελίσσεται και σε κάποιο στάδιο θα πρέπει ή θα θέλει να πάει παρακάτω.

3.12. Θα πρέπει να παρέχεται ουσιαστική στήριξη σε οργανώσεις βάσης που λειτουργούν επιτοπίως, ώστε να αναπτύσσονται εσωτερικά και να καθίστανται σημαντικοί παράγοντες στις τοπικές κοινότητές τους. Ελπίζουμε ότι το έργο του συμβουλίου εκπροσώπησης των νέων για τις διεθνείς εταιρικές σχέσεις στο πλαίσιο αυτό, καθώς και η πλατφόρμα διαλόγου με οργανώσεις νεολαίας στο πλαίσιο του φόρουμ πολιτικής για την ανάπτυξη, θα αντιμετωπίσουν αυτό το ζήτημα. Επιπλέον, η στήριξη των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των συνδικαλιστικών οργανώσεων νεολαίας μπορεί να συμβάλει στην ενθάρρυνση και τη στήριξη των νέων με σκοπό τη δημοκρατική συμμετοχή στον χώρο εργασίας τους. Τα εθνικά συμβούλια νεολαίας μπορούν να παρέχουν την κατάλληλη υποδομή για να αποφασίζεται με ποιον θα υπάρξει συνεργασία από τις χώρες εταίρους, εφόσον είναι ανεξάρτητα, όπως μπορούν επίσης πρωτοβουλίες σαν την πρωτοβουλία «Global Youth Mobilisation» (παγκόσμια κινητοποίηση των νέων) των Big 6 Youth Organisations ([7]).

([6]) Ενημερωτική έκθεση της ΕΟΚΕ με θέμα «Εφαρμογή της συμφωνίας αποχώρησης ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοκόλλου για την Ιρλανδία και τη Βόρεια Ιρλανδία».

([7]) https://globalyouthmobilization.org/

Μέθοδοι υλοποίησης

3.13. Το σχέδιο δράσης για τη νεολαία περιέχει σημαντικές και θετικές αναφορές στο Erasmus+. Στο πλαίσιο αυτό, η ανακοίνωση αποφεύγει την «επανεφεύρεση του τροχού». Οι δομές και οι διαδικασίες του προγράμματος μπορούν και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται στις εξωτερικές μας σχέσεις όπου χρειάζεται. Κατά την υλοποίηση, ενδέχεται να είναι χρήσιμος ο διαχωρισμός των επιμέρους τμημάτων του προγράμματος όπως η νεολαία, τα σχολεία, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) και η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Θα πρέπει να αρθούν εμπόδια, όπως οι θεωρήσεις, η έλλειψη χρηματοδότησης και οι γλωσσικοί φραγμοί, και η υλοποίηση θα πρέπει να επικεντρωθεί στην αμοιβαία μάθηση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την εμπειρία. Εάν χρησιμοποιηθούν εθνικές υπηρεσίες, θα πρέπει να ελέγχονται προσεκτικά, ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός προς τους κατάλληλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών και η ανεξαρτησία τους.

3.14. Η αρχική ΕΕΚ διευκολύνει την απασχολησιμότητα των νέων στο μέλλον και τη συμμετοχή τους στη διά βίου μάθηση. Οι πολιτικές και οι ορθές πρακτικές σχετικά με την ΕΕΚ στηρίζουν την κοινωνική ένταξη και την ενοποίηση της αγοράς για τους νέους που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης.

3.15. Στην ανακοίνωση γίνονται χρήσιμες συνδέσεις μεταξύ της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και των δικαιωμάτων του παιδιού, για τα οποία η ΕΕ ανέπτυξε πρόσφατα μια στρατηγική. Θα ήταν επίσης χρήσιμη η μεγαλύτερη σύνδεση με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC) του 1989 καθώς θα είχε θετικό αποτέλεσμα στο σχέδιο δράσης για τη νεολαία, για παράδειγμα, μέσω της αξιοποίησης των εκθέσεων των κρατών της επιτροπής της Γενεύης. Πολλοί νέοι άνθρωποι είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών και οι αρχές της UNCRC μπορούν να χρησιμεύσουν ως κατευθυντήριες γραμμές, αλλά η εργασία στον τομέα της νεολαίας στην ΕΕ εκτείνεται πέραν αυτής της ηλικίας. Δεν θα πρέπει πάντα να θεωρούμε την ηλικία των 18 ως ηλικία αυτόματου διαχωρισμού.

3.16. Πρέπει να εφαρμοστεί η προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία σε εθνικό, περιφερειακό και πολυμερές επίπεδο. Συνεπώς, η ΕΕ θα πρέπει να προσαρμοστεί στις συγκεκριμένες ανάγκες και περιστάσεις στις διάφορες περιφέρειες. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα ήταν ωφέλιμο οι εταιρικές σχέσεις να συνεισφέρουν στην κάλυψη των κενών σε γνώσεις και δεδομένα σχετικά με τη νεολαία, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με τους τομείς προτεραιότητας των ψηφιακών δεξιοτήτων, της κλιματικής αλλαγής και της Πράσινης Συμφωνίας. Η ΕΟΚΕ ενδιαφέρεται να μάθει κατά τους επόμενους μήνες πώς θα υλοποιηθούν οι πολλαπλές δράσεις και παραμένει έτοιμη να συνεισφέρει.

3.17. Θα επιθυμούσαμε υψηλότερο επίπεδο ανταπόκρισης κατά τη διαδικασία διαβουλεύσεων του σχεδίου δράσης για τη νεολαία και μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα στην ανταπόκριση. Αυτό καταδεικνύει την ανάγκη να παρέχεται στους νέους κάθε σχετική πληροφορία όσον αφορά σημαντικά θέματα, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να συνεισφέρουν με ακριβή και ουσιαστικό τρόπο στη διαδικασία χάραξης πολιτικών. Εργαλεία όπως το σήμα ποιότητας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής προς τους νέους (ERYICA) μπορούν να χρησιμεύσουν εν προκειμένω για ενημέρωση.

4. **Ειδικές παρατηρήσεις για τμήματα του σχεδίου δράσης για τη νεολαία**

4.1. Οι διατάξεις του σχεδίου δράσης για τη νεολαία αποτελούν σύνθεση πολλών δραστηριοτήτων που βρίσκονται σε εξέλιξη, οι δε προκλήσεις σχετικά με την υλοποίηση θα είναι τεράστιες, ιδίως μετά την πανδημία COVID-19. Η πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην ισότητα μεταξύ των φύλων είναι κρίσιμης σημασίας και έχει υπάρξει πρόοδος στον τομέα αυτόν.

Εκπαίδευση

4.2. Η ισχυρή σύνδεση με το ευρωπαϊκό έτος Δεξιοτήτων είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης για τη νεολαία. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει τη σημασία του να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες ανάπτυξης δεξιοτήτων, ιδίως στον τομέα του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, καθώς και στην κυκλική οικονομία, την ψυχική και τη σωματική υγεία, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης και της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων των νέων ([8]). Ο ρόλος τόσο του κοινωνικού διαλόγου όσο και του διαλόγου μεταξύ των πολιτών είναι ουσιαστικός και πρέπει να ενισχυθεί.

4.3. Και πάλι, θα υπάρχουν πολλοί ενδιαφερόμενοι φορείς που σχετίζονται με την εκπαίδευση, οπότε απαιτούνται σαφείς στόχοι και μετρήσεις. Απαιτείται συνεχής προσπάθεια για όσους παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δυσκολία προσέγγισης, ιδίως στα φτωχότερα και πιο ασταθή κράτη. Η δέσμευση για δαπάνη 10 % από τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τον προϋπολογισμό για ανθρωπιστική βοήθεια είναι ικανοποιητική και θα θέλαμε να δούμε τις δεσμεύσεις και άλλων υπηρεσιών και κρατών. Οι μακροπρόθεσμες λύσεις στην εκπαίδευση πρέπει να προέλθουν από κυβερνήσεις σε χώρες στόχους και οι τοπικές ΟΚΠ θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο. Η διεθνής κοινότητα δεν μπορεί να είναι ο βασικός παράγοντας σε μακροπρόθεσμο πλαίσιο. Ελπίζουμε ότι η σύνοδος κορυφής για τον μετασχηματισμό της εκπαίδευσης μπορεί να σημειώσει πρόοδο επ' αυτού.

([8]) ΕΕ C 100 της 16.3.2023, σ. 38.

4.4. Οι διατάξεις για τις υποτροφίες και τα καταπιστεύματα είναι ευπρόσδεκτες αλλά πρέπει να δώσουμε προσοχή στα θέματα επιλογής και να διασφαλίσουμε τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Είναι σημαντικό να καθοριστούν διαφανείς, δίκαιες και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασίες για την επιλογή των συμμετεχόντων σε ακαδημαϊκά προγράμματα όταν θεσπίζονται αυτές οι ευκαιρίες, και να δίνεται προτεραιότητα πρόσβασης σε άτομα με λιγότερες ευκαιρίες.

4.5. Η μεγιστοποίηση της αξίας του ανθρώπινου κεφαλαίου είναι ζωτικής σημασίας για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την καταπολέμηση της ανεργίας, με παράλληλο σεβασμό της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό προϋποθέτει εργατικό δυναμικό εφοδιασμένο με πληθώρα εγκάρσιων δεξιοτήτων και ικανότητα προσαρμογής. Η πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να αναπτυχθεί και να υλοποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και να εστιάζει περισσότερο στις ικανότητες παρά στα προσόντα. Αυτό θα συμβάλει στη μείωση του χάσματος όσον αφορά την αναντιστοιχία δεξιοτήτων.

Οργανώσεις νεολαίας

4.6. Στην ανακοίνωση καθορίζονται διάφορα φόρουμ και φορείς για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων. Η πλατφόρμα στο φόρουμ πολιτικής για την ανάπτυξη επικροτείται, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζει διασυνδέσεις σε επίπεδο βάσης με οργανώσεις νεολαίας, οι οποίες είναι ανεξάρτητες, αυτοοργανωμένες και, ιδανικά, καθοδηγούμενες από τη νεολαία.

4.7. Η ανακοίνωση περιέχει μια ευπρόσδεκτη αναφορά στη συμμετοχή των οργανώσεων νεολαίας. Θα ήταν θετική για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία η συμμετοχή στα διάφορα μοντέλα πρακτικής άσκησης της νεολαίας, τα οποία υπάρχουν στην ΕΕ. Αυτή η πρακτική μπορεί να είναι εξίσου χρήσιμη με τις απόψεις των νέων, επειδή αναπτύσσει ικανότητες μεταξύ όλων των νέων σε τοπικό επίπεδο και στη συνέχεια αναδεικνύει ηγέτες των νέων που βασίζονται στην τοπική εμπειρία. Διατίθενται σημαντικά στοιχεία και μοντέλα μέσω της εταιρικής σχέσης ΕΕ/Συμβουλίου της Ευρώπης και του τομέα εθελοντισμού των νέων.

4.8. Οι οργανώσεις νεολαίας μπορούν να έχουν τεράστια συμβολή στην υλοποίηση του σχεδίου. Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνονται να συνδέουν τον οικείο τομέα νεολαίας σε αυτόν τον τομέα με τα εθνικά σχέδια δράσης. Θα πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στα ορθά μοντέλα και έργα των οργανώσεων νεολαίας της ΕΕ στην ανάπτυξη, τη σύγκρουση και τα ανθρώπινα δικαιώματα έναντι π.χ. των μοντέλων «ανάπτυξης νέων» των ΗΠΑ, τα οποία χρησιμοποιούνται συχνά «έτοιμα προς χρήση» στις αναπτυσσόμενες χώρες και σε άλλες περιοχές και τα οποία συχνά δεν πηγάζουν από τις ίδιες αξίες. Αυτό θα συνδυαζόταν καλά με τη δέσμευση για ειδικά διαμορφωμένες λύσεις για συγκεκριμένες περιοχές.

4.9. Η υλοποίηση των δεσμεύσεων για την εκπαίδευση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τα συστήματα άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης σε κοινότητες, ΟΚΠ και οργανώσεις κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους. Οι ορισμοί της Unesco και του Συμβουλίου της Ευρώπης παρέχουν επαρκείς κατευθυντήριες γραμμές επ' αυτού, παράλληλα με το έργο στο κεφάλαιο για τη νεολαία του προγράμματος Erasmus+. Πρέπει να αναγνωρίσουμε τα τεράστια οφέλη που έχει για όλους η μάθηση εκτός σχολικού πλαισίου, η οποία εκτείνεται σε όλο το φάσμα της ζωής και διά βίου.

4.10. Ο πολιτικός διάλογος είναι σημαντικός και οι στόχοι του σχεδίου δράσης για τη νεολαία φιλόδοξοι, αλλά δεν θα πρέπει να αμελούμε τις πολιτικές για τη νεολαία σε κάθε χώρα και τις ευθύνες των κυβερνήσεων, καθώς και την ανάγκη για έναν πραγματικό τομέα εθελοντισμού και μια αυθεντική κοινωνία των πολιτών. Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία πρέπει επίσης να στηρίξει την ανάπτυξη πολιτικής για την εργασία στον τομέα της νεολαίας, την ανάπτυξη εθνικών συμβουλίων νεολαίας ή αντίστοιχων οργάνων και προσεγγίσεις όπως η αξιολόγηση του αντικτύπου της ΕΕ από τη σκοπιά της νεολαίας καθώς και άλλες.

4.11. Οι οργανώσεις νεολαίας έχουν ήδη δεσμούς σε όλο τον κόσμο, όπως καταδεικνύεται από το έργο των Big 6 Youth Organisations, η δε υλοποίηση αυτού του σχεδίου θα πρέπει να επιδιώξει τη συμμετοχή τους, να βασιστεί στον προϋπάρχον έργο και να αποτελέσει υπόδειγμα για περισσότερες πρωτοβουλίες. Θα πρέπει να προσέξουμε ώστε να αποφύγουμε τους υπερβολικούς περιορισμούς στα θέματα συμμετοχής. Δεν είναι σαφές εάν χρησιμοποιήθηκαν συμμετοχικές διαδικασίες κατά την επιλογή των ζητημάτων για το ταμείο ενδυνάμωσης της νεολαίας. Οι νέοι ενδέχεται να μην επιλέγουν πάντα τα θέματα που άλλοι θεωρούν σημαντικά στον αναπτυσσόμενο κόσμο ή σε ασταθή κράτη όπου τα πιο πρακτικά ζητήματα ίσως είναι σημαντικότερα.

4.12. Οι διατάξεις σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων για τις οργανώσεις νεολαίας είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτες και θα πρέπει να συνοδεύονται από αποτελεσματική στήριξη για τη δημιουργία κινημάτων βάσης στις χώρες εταίρους στις οποίες οι αντιπροσωπείες της ΕΕ μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να προσφέρονται, όπου ενδείκνυται, εταιρικές σχέσεις με οργανώσεις της ΕΕ, η δε δράση τους πρέπει να εποπτεύεται. Είναι σημαντικό να διευκολυνθεί η δημιουργία και η ενίσχυση των δικτύων τόσο με οργανώσεις της ΕΕ όσο και με οργανώσεις εκτός ΕΕ.

Αποτελεσματική υλοποίηση

4.13. Υπάρχουν πολλοί φορείς, πολιτικές και κονδύλια χρηματοδότησης που σχετίζονται με αυτό το έργο, όπως αντιπροσωπείες της ΕΕ, διάφορες Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα κράτη μέλη, καθώς και διάφοροι προϋπολογισμοί ενίσχυσης. Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία πρέπει να διασφαλίζει σαφήνεια και κατάλληλη διατομεακή συνεργασία προκειμένου, τελικά, να εξασφαλίζεται ισχυρή επικέντρωση στην ομάδα στόχο, με παράλληλη παροχή επαρκούς προϋπολογισμού.

4.14. Οι προσεγγίσεις ανάπτυξης επαφών μπορούν να βασίζονται στο υπάρχον έργο, λαμβανομένων υπόψη των πρωτοβουλιών αδελφοποίησης και άλλων πρωτοβουλιών του προγράμματος Erasmus+ (Νεολαία). Επίσης, τα προγράμματα συμμετοχής των νέων του Erasmus+ (χωρίς διεθνική διάσταση) θα μπορούσαν να αποτελέσουν ορθά υποδείγματα σχεδίων για τη νεολαία στις χώρες στόχους.

4.15. Οι νέοι άνθρωποι είναι οι μελλοντικοί ηγέτες και παράγοντες αλλαγής και αποτελούν απαραίτητους εταίρους για τη συνεισφορά στην επιτυχία του θεματολογίου για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, τη Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή και την ψηφιακή μετάβαση. Το σχέδιο δράσης για τη νεολαία θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η εξωτερική δράση της ΕΕ ενδυναμώνει τους νέους σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Η ΕΟΚΕ είναι έτοιμη να διαδραματίσει τον ρόλο της, ενεργώντας με βάση τη δέσμευσή της να εφαρμόσει τη σύσταση της διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης όσον αφορά την ενίσχυση του θεσμικού ρόλου της ΕΟΚΕ, ώστε να ενδυναμωθεί η ΕΟΚΕ ως διαμεσολαβητής και εγγυητής των δραστηριοτήτων συμμετοχικής δημοκρατίας, όπως ο διαρθρωμένος διάλογος με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις ομάδες πολιτών.

4.16. Οι αναφορές του σχεδίου δράσης για τη νεολαία στη μετάβαση στην ενήλικη ζωή είναι ισχυρές, ιδιαίτερα ευπρόσδεκτες και συνάδουν με τις αξίες της εργασίας στον τομέα της νεολαίας στην ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό μεγάλη σημασία επέχει το να μάθουν οι νέοι τα δικαιώματα και τα καθήκοντά τους ως πολίτες, να μάθουν ξένες γλώσσες, καθώς και το να αποκτήσουν γνώσεις στα χρηματοοικονομικά, καθώς και γνώσεις σε σχέση με τη βιωσιμότητα του πλανήτη και την επιχειρηματικότητα. Ομοίως, η ΕΟΚΕ επικροτεί τη σύνδεση με το θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για τη νεολαία, την ειρήνη και την ασφάλεια και την έκκληση για ευρύτερη συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη. Κατά την υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία, πρέπει να έχουμε επίγνωση της απόστασης που υπάρχει γενικά μεταξύ της νεολαίας και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε πολλούς τομείς.

4.17. Η απόφαση 2250 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (2015) για τη νεολαία, την ασφάλεια και την ειρήνη αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για τη συνεργασία με τους νέους ανθρώπους συνολικά. Καθορίζει πέντε βασικούς πυλώνες δράσης: συμμετοχή, προστασία, πρόληψη, εταιρικές σχέσεις και απεμπλοκή και επανένταξη. Αυτή η απόφαση ορόσημο παροτρύνει τα υπογράφοντα μέρη να προσφέρουν στη νεολαία πιο δυνατή φωνή στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, καθώς και να εξετάσουν το ενδεχόμενο να καταρτίσουν μηχανισμούς που θα παράσχουν στους νέους τη δυνατότητα να συμμετέχουν ουσιαστικά στις ειρηνευτικές διαδικασίες. Θα πρέπει να παρασχεθεί στήριξη για όσους επιθυμούν να εφαρμόσουν αυτό το θεματολόγιο σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Η σύνδεση και ο συντονισμός με το Ταμείο Ενδυνάμωσης των Νέων θα μπορούσε εν προκειμένω να δημιουργήσει πολλές συνέργειες.

Θέματα φύλου

4.18. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων των νέων και η στήριξη της ισότητας των φύλων είναι κεντρικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η εξωτερική δράση της ΕΕ έχει σκοπό την ενδυνάμωση των νέων σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο και την παροχή βοήθειας, ώστε να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων και τη χάραξη πολιτικών με ουσιαστικό και συμπεριληπτικό τρόπο. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ενδυνάμωση των κοριτσιών και των νεαρών γυναικών είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης, και εκτιμά τις αναφορές στη διασφάλιση της ισότητας των φύλων και στον τερματισμό των διακρίσεων στο σχέδιο δράσης για τη νεολαία. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι το σχέδιο δράσης για τη νεολαία θα πρέπει να συνεπάγεται ουσιαστικές, στρατηγικές και μακροπρόθεσμες δράσεις που θα ωφελήσουν τους νέους και τις νέες εξίσου. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη στρατηγικών που προωθούν την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς της εξωτερικής δράσης.

4.19. Είναι σημαντικό να αυξηθεί ο αριθμός των νέων, ιδίως των νεαρών γυναικών, με δεξιότητες θετικών επιστημών, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών (STEM), καθώς και ψηφιακές δεξιότητες, και να ενισχυθεί το ενδιαφέρον των κοριτσιών στους τομείς STEM σε πρώιμο στάδιο, να στηριχθούν οι γυναίκες επιχειρηματίες και τα γυναικεία πρότυπα σε αυτούς τους τομείς και να γίνουν επενδύσεις σε προγράμματα που θα ενθαρρύνουν τα κορίτσια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να ενδιαφερθούν για τους τομείς STEM.

Ψυχική υγεία

4.20. Η αναφορά της ανακοίνωσης στην ψυχική υγεία είναι θετική και ελπίζουμε ότι θα έχει εξέχουσα θέση στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία. Δεδομένου ότι υπάρχουν αδύναμα συστήματα υγείας σε όλο τον κόσμο, θα πρέπει να προβλέπεται η πιο «φιλική προς τους νέους» υλοποίηση βελτιώσεων σε αυτόν τον τομέα.

Άτομα με αναπηρία

4.21. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η μνεία των νέων με αναπηρία στην ανακοίνωση είναι εξίσου σημαντική και θα πρέπει επίσης να κατέχει εξέχουσα θέση στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη νεολαία. Οι νέοι με αναπηρία αποτελούν μια συχνά ξεχασμένη ομάδα όσον αφορά την προώθηση της χειραφέτησης και της δημοκρατικής συμμετοχής των νέων και θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη νεολαία.

Οικονομικές ευκαιρίες

4.22. Οι κατάλληλες δεξιότητες θα έχουν καίρια σημασία για τις μελλοντικές οικονομικές ευκαιρίες των νέων. Θα χρειαστεί στήριξη για επιχειρηματίες και νεοφυείς επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης και της πίστωσης, δεδομένου ότι θα υπάρξουν πολλές ευκαιρίες, μεταξύ άλλων στον ψηφιακό τομέα, ιδίως στον αναπτυσσόμενο κόσμο.

4.23. Στον τομέα των οικονομικών ευκαιριών, το υπόδειγμα των εγγυήσεων της ΕΕ για τη νεολαία αποτελεί καλό παράδειγμα με κατάλληλες προσαρμογές για την παροχή ευκαιριών σε όσους βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Η εκπαίδευση σχετικά με τα εργασιακά και τα κοινωνικά δικαιώματα θα είναι αναγκαία για την υλοποίηση του θεματολογίου για την αξιοπρεπή εργασία.

4.24. Θέματα όπως το εμπόριο θα πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη νεολαία, για παράδειγμα στα κεφάλαια για τη βιωσιμότητα των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών, και θα πρέπει να προωθηθεί η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, όπως π.χ. των οργανώσεων νεολαίας. Οι νέοι παραμένουν οι πλέον ευάλωτοι στην παιδική εργασία και σε άλλες μορφές κακοποίησης. Για να καταπολεμηθεί αυτό, η μάχη κατά της παιδικής εργασίας θα πρέπει να αποτελέσει σημαντικό μέρος του σχεδίου δράσης για τη νεολαία, ώστε τελικά η παιδική εργασία να αποτελέσει παρελθόν στον 21ο αιώνα. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει να προβλεφθούν οικονομικοί πόροι που θα επιτρέπουν στα παιδιά-εργαζόμενους να μην εξαρτώνται πλέον από το εισόδημά τους. Από την άλλη πλευρά, πρέπει να περιοριστεί η δυνατότητα λειτουργίας επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν παιδική εργασία στην παγκόσμια αλυσίδα παραγωγής τους.

4.25. Οι νέοι είναι συχνά οι πρώτοι που πραγματοποιούν επικίνδυνα ταξίδια για να μεταναστεύσουν στην Ευρώπη και αλλού. Για να διασφαλιστεί ότι οι νέοι δεν θα αναγκάζονται να ακολουθούν επικίνδυνες, συχνά παράνομες, διαδρομές, πέρα από τα διεθνή σύνορα, το σχέδιο δράσης για τη νεολαία θα πρέπει να περιλαμβάνει ενεργό συνεργασία με τρίτες χώρες, προκειμένου να δημιουργηθούν ανθρωπιστικοί διάδρομοι και προγράμματα επανεγκατάστασης για τους νέους, ώστε να φτάνουν στην Ευρώπη ασφαλώς και νόμιμα.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2023.

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Christa SCHWENG